

www.sintef.no

SINTEF Teknologi og samfunn
Global helse og velferd

Postadresse: Pb 124, Blindern
0314 Oslo

Besøksadresse: Forskningsveien 1
0373 Oslo

Telefon: 73 59 03 00

Telefaks: 22 06 79 09

Foretaksregisteret: NO 948 007 029 MVA

SINTEF RAPPORT

TITTEL

Evaluering av ambulerende team som del av Lokalmiljømodellen ved Beitostølen Helsesportsenter

FORFATTER(E)

Lisbet Grut og Marit Hoem Kvam

OPPDRAGSGIVER(E)

Beitostølen Helsesportsenter

RAPPORTNR. SINTEF A14754	GRADERING Åpen	OPPDRAGSGIVERS REF. Inge Morisbak	
GRADER. DENNE SIDE Åpen	ISBN 978-82-14-04791-2	PROSJEKTNR. 60G01730	ANTALL SIDER OG BILAG 15
ELEKTRONISK ARKIVKODE BHSS-lokalmiljømodell-sluttrapport-09-02-2010.doc		PROSJEKTLÉDER (NAVN, SIGN.) Lisbet Grut	VERIFISERT AV (NAVN, SIGN.) Stine Hellum Braathen
ARKIVKODE E	DATO 2009-11-19	GODKJENT AV (NAVN, STILLING, SIGN.) Inger B. Scheel, forskningssjef	

SAMMENDRAG

Denne rapporten beskriver resultater fra en evaluering av den ambulerende virksomheten (den reisende delen) av Lokalmiljømodellen ved Beitostølen helsesportsenter. I fire kommuner er foreldre til barn som har deltatt på opphold ved BHSS etter Lokalmiljømodellen blitt intervjuet og spurt om sine erfaringer, med særlig vekt på for- og ettermøtet. Det samme er fagfolk som har deltatt.

Målet med Lokalmiljømodellen (LMM) er å *øke kvaliteten på tilbudet gjennom bedret kontakt med og oppfølging av brukerne og fagmiljøet rundt brukerne i lokalmiljøet.*

Dette målet må kunne sies å være nådd. Forbesøk, og særlig formøte i forbindelse med det første oppholdet, er viktig for å få så godt utbytte av oppholdet som mulig. I alle kommunene er det startet aktiviteter i etterkant av oppholdet. Aktiviteten er avhengig av aktive og engasjerte foreldre, men når slike fantes, var dette vellykket. Aktivitetene hadde ofte et sosialt preg i tillegg til den fysiske aktiviteten de drev. Bekjentskap og vennskap ble opprettet og vedlikeholdt. Facebook har spilt en rolle i å holde kontakt med venner for enkelte av barna og ungdommene.

Det er viktig å opprette eller styrke kontakten med andre aktører i det lokale fagmiljøet enn de som allerede jobber direkte med barn og ungdom med funksjonsnedsettelse, for eksempel skolene, fritidssektoren og frivillig sektor. Her ligger en stor utfordring for alle parter.

STIKKORD	NORSK	ENGELSK
GRUPPE 1	Helse	Health
GRUPPE 2	Funksjonshemming	Disability
EGENVALGTE	Rehabilitering	Rehabilitation
	Habilitering	Habilitation

1	SAMMENDRAG	3
2	INNLEDNING	4
2.1	Hva er Lokalmiljømodellen?	4
2.2	Evalueringsoppdraget	5
2.3	Utvalg og datagrunnlag	5
3	RESULTATER	6
3.1	Opphold på BHSS, slik det ble formidlet av foreldre og fagfolk	6
3.2	Forbesøket og formøtet	7
3.2.1	Tilbakemelding fra foreldrene	7
3.2.2	Tilbakemelding fra fagfolkene	8
3.3	Etterbesøket og ettermøtet	10
3.3.1	Tilbakemelding fra foreldrene	10
3.3.2	Ettermøtet – Tilbakemelding fra fagfolkene	11
3.4	Hva var gjort i etterkant av oppholdet?.....	12
3.5	Utfordringer som ligger i kommunene	13
3.6	Forslag og ønsker	14
4	KONKLUSJON	14

1 SAMMENDRAG

Denne rapporten beskriver resultater fra en evaluering av den ambulerende virksomheten (den reisende delen) av Lokalmiljømodellen (LMM) ved Beitostølen helsesportsenter (BHSS). Beitostølen helsesportsenter er en frittstående helseinstitusjon som har habilitering og rehabilitering av barn, unge og voksne med funksjonsnedsettelse som arbeidsområde og fagfelt. Senteret kombinerer tilrettelagt fysisk aktivitet med medisinsk, pedagogisk og sosialfaglig veiledning og oppfølging i den hensikt å skape et grunnlag for aktivitet og deltagelse, på skolen og i fritiden.

Målet med Lokalmiljømodellen (LMM) er å *øke kvaliteten på tilbudet gjennom bedret kontakt med og oppfølging av brukerne og fagmiljøet rundt brukerne i lokalmiljøet*. Dette målet må kunne sies å være nådd. Modellen bygger på tre hovedvirkemidler:

- barn og unge fra samme kommune har opphold på BHSS samtidig,
- fagfolk fra kommunen deltar under de tre siste dagene av oppholdet på BHSS,
- et ambulerende fagteam fra BHSS besøker kommunen før (*forbesøk og formøte*) og etter (*etterbesøk og ettermøte*) oppholdet.

Forbesøket, og særlig formøtet i forbindelse med det første oppholdet, er viktig for å få så godt utbytte av oppholdet som mulig. Lærere som har hatt veiledning knyttet til ”sin” elev, har erfart at veiledningen er konkret og nyttig. Slik foreldrene og lokale fagfolk ser det, har formøtene vært godt organisert og har gitt stort utbytte, spesielt gjennom å motivere barna og gi dem trygghet. Særlig gjelder dette formøtet i forbindelse med det første oppholdet. Formøtet har også vært nyttig for foreldre og fagfolk (først og fremst fysioterapeut og ergoterapeut). Enkelte foreldre etterlyser enda mer konkret og detaljerte informasjon om BHSS og hva som forventes av dem som ledsagere under oppholdet. Det etterlyses også mer konkret, skriftlig informasjon om rettigheter og støtteordninger, og særlig i form av skriv som foreldrene kan gi til arbeidsgiver og andre aktuelle.

Etterbesøk, og ettermøtet, har også for de fleste vært nyttig, om enn i mindre grad enn formøtet. I flere av kommunene kom det tilbakemeldinger om at ettermøtet var for lite strukturert. Både foreldre og fagfolk ønsket tydeligere informasjon om hensikten og mer konkret program. Både foreldre og fagfolk nevnte behovet for å kunne snakke om barnet med folkene fra BHSS uten at barnet var tilstede.

CAPE-skjemaet var langt og litt vanskelig å fylle ut. I følge foreldrene var begge skjemaene, både CAPE og GAS, nyttige for å se hva barnet eller ungdommen deres hadde oppnådd.

I alle kommunene er det startet aktiviteter i etterkant av oppholdet. Aktiviteten var imidlertid i stor grad avhengig av aktive og engasjerte foreldre, men når slike fantes, var dette vellykket. Aktivitetene hadde ofte et sosialt preg i tillegg til den fysiske aktiviteten de drev. Bekjentskap og vennskap var opprettet og ble vedlikeholdt. Facebook har spilt en rolle for enkelte av barna og ungdommene.

Det er en stor utfordring å bidra til å styrke kontakten med andre aktører i det lokale fagmiljøet enn de som allerede jobber direkte med barn og ungdom med funksjonsnedsettelse, for eksempel skolene, fritidssektoren og frivillig sektor.

2 INNLEDNING

Denne rapporten beskriver resultater fra en evaluering av den ambulerende virksomheten (den reisende delen) av Lokalmiljømodellen (LMM) ved Beitostølen helsesportsenter (BHSS). SINTEF, ved avdelingen Global Helse og Velferd, har utført oppdraget.

Beitostølen helsesportsenter er en frittstående helseinstitusjon som har habilitering og rehabilitering av barn, unge og voksne med funksjonsnedsettelse som arbeidsområde og fagfelt. Senteret kombinerer tilrettelagt fysisk aktivitet med medisinsk, pedagogisk og sosialfaglig veiledning og oppfølging i den hensikt å skape et grunnlag for aktivitet og deltagelse, på skolen og i fritiden.

2.1 Hva er Lokalmiljømodellen¹?

For å få til en mest mulig varig effekt av et re/habiliteringsopphold på BHSS, har BHSS utviklet en arbeidsmetode som har fått navnet Lokalmiljømodellen (LMM). Hovedmålsettingen er å *øke kvaliteten på tilbudet gjennom bedret kontakt med og oppfølging av brukerne og fagmiljøet rundt brukerne i lokalmiljøet*. Gjennom Lokalmiljømodellen ønsker BHSS å sikre at erfaringer fra opphold overføres til og bevares i den enkeltes lokale miljø.

Modellen bygger på tre hovedvirkemidler:

- barn og unge fra samme kommune har opphold på BHSS samtidig,
- fagfolk fra kommunen deltar under de tre siste dagene av oppholdet på BHSS,
- et ambulerende fagteam fra BHSS besøker kommunen før og etter oppholdet.

Modellen går i korthet ut på at BHSS i samråd med kommunen tar inn en gruppe barn og unge fra samme kommune til felles opphold. Oppholdet varer 19 dager, med forarbeids- og oppfølgingsprosesser som varer i ca. et år. I modellen ligger det også at det er ønskelig med et nytt opphold (reopphold) innen to år. BHSS forsøker å legge til rette for at alle deltakerne får ett sommeropphold (barmarksopphold) og ett vinteropphold.

Lokalmiljømodellen skal skape møteplasser der de aktørene som samarbeider rundt barna og ungdommene skal få et felles erfaringsgrunnlag rundt barnet.

BHSS har to ambulante team som besøker de aktuelle kommunene i for- og etterkant av oppholdet på Beitostølen. Hvert av disse teamene består av to fagpersoner. Hver kommune får et besøk ca. en måned *før* barna eller ungdommene reiser og et besøk ca. to til tre måneder *etter* oppholdet. Hvert besøk i en kommune varer i to til tre dager. I løpet av disse besøkene har teamet samtaler med forskjellige fagfolk og med foreldre/foresatte, og det arrangeres et felles møte ved hvert besøk – *formøte* og *ettermøte* – der mange er samlet.

---

¹ Det er laget en detaljert beskrivelse av hvordan BHSS ser for seg organisering og innhold av hhv. forbesøk og etterbesøk: Nyquist og Hoberg: programbeskrivelse av Lokalmiljømodellen, BHSS.

2.2 Evalueringsoppdraget

Målsettingen med evalueringen av Lokalmiljømodellen er å bidra til at Beitostølen helsesportsenter får et bedre grunnlag for å videreutvikle modellen. Evalueringen skal belyse hva det betyr for lokale fagfolk, foreldre og barn og unge å ha besøk av et ambulerende team før og etter barnas og ungdommenes opphold på BHSS.

Fra før foreligger et notat² som viser hvordan fagfolk i 12 kommuner har vurdert tilbudet, og hva slags betydning det har hatt for oppfølgingsarbeidet i lokalmiljøet. Disse synspunktene vil bli knyttet til konklusjonene i denne rapporten.

2.3 Utvalg og datagrunnlag

Evalueringen bygger på sju gruppeintervju og fire telefonintervju med til sammen 28 personer fra fire kommuner:

- I alt 14 foreldre ble intervjuet; tre gruppeintervju med til sammen syv foreldre, 3 per telefon, og 4 sammen med fagpersoner.
- I alt 14 fagfolk ble intervjuet; fire gruppeintervju med til sammen 13 personer og ett telefonintervju. De fleste var fysioterapeuter, men også ergoterapeuter, helsesøster, to lærere og en spesialpedagog deltok.

Alle intervjuene ble gjennomført i perioden september til november 2009.

Blant de 12 kommunene i notatet ble det valgt ut fire kommuner. Utvelgelsen ble drøftet i et møte mellom evaluator og oppdragsgiver. Av praktiske og økonomiske grunner var det ønskelig at kommunene ikke lå for langt fra Oslo-området. Det var viktig at både mindre og større kommuner ble representert, og fortrinnsvis slik at det ene ambulerende teamet hadde hatt ansvar for halvparten av de utvalgte kommunene og det andre teamet for den andre halvparten. Videre var det ønskelig at barna og ungdommene representerte "vanlige" deltakergrupper på BHSS, det vil si personer med fysiske funksjonsnedsettelse.

Ut fra ovennevnte kriterier foreslo BHSS noen kommuner, og det endelige valg av kommuner ble gjort etter drøftinger med evaluator. Da en sentral person i en av de forslåtte kommunene hadde permisjon, fant man i samarbeid fram til en erstatter for denne kommunen.

Evaluator tok deretter kontakt med kontaktpersonen i hver av de fire kommunene og avtalte tid for et besøk. Kontaktpersonen mobiliserte andre fagfolk og foreldre som var villige til å delta i et intervju. Det er valgt å la foreldrene representere barnas og de unges synspunkter i intervjuene. Det ble utarbeidet en intervjuguide rettet mot foreldre og en nesten likelydende mot fagfolk. Intervjuguiden ble utarbeidet av evaluator og oppdragsgiver i samarbeid.

Gruppeintervjuene la til rette for at deltagerne både svarte på direkte spørsmål fra intervjuerne og utdypet synspunkter og erfaringer gjennom diskusjoner seg imellom. Intervjuguiden ble benyttet for å sikre at alle aktuelle tema ble diskutert. Samtlige intervjuede foreldre og fagpersoner hadde i større eller mindre grad vært involvert i planlegging og oppfølging i forbindelse med at barn og

---

² Beitostølen 12.02.09: Vedr. Lokalmiljømodellen (LMM) - barn

unge fra kommunen har hatt opphold ved BHSS knyttet til Lokalmiljømodellen; de aller fleste hadde selv vært der under et opphold.

Erfaringene som ble innhentet er oppsummert og systematisert tematisk. Vi har både tatt med innspill og synspunkter som mange har kommet med, dvs. som mange deler (og som vi kan anta gjelder for flere) og synspunkter som noen få har kommet med, men som vi vurderer er tematisk relevante. Dette har vi gjort for at tilbakemeldingen skal reflektere bredde og variasjon i synspunkter og erfaringer.

3 RESULTATER

Vi vil først beskrive foreldrenes og fagfolkens erfaringer og synspunkter hver for seg, for så å gi en samlet oppsummering. Besøket fra det ambulerende teamet fra BHSS før oppholdet er her betegnet som *forbesøk*, mens besøket etter oppholdet er kalt *etterbesøk*.

Før vi beskriver erfaringene med forbesøket og etterbesøket, vil vi veldig kort gi en oppsummering av informantenes synspunkter på selve oppholdet på BHSS. Dette er strengt tatt ikke tema for evalueringen. Imidlertid viste det seg at alle informantene ser for- og etterbesøkene i sammenheng med oppholdet.

3.1 Opphold på BHSS, slik det ble formidlet av foreldre og fagfolk

Både foreldre og fagfolk forteller at det er en stor og positiv opplevelse for barna og ungdommene å oppholde seg på BHSS sammen med andre fra sin egen kommune. En mor sa det slik: "*Det viktigste med oppholdet var at hun fikk prøve ut ting på sitt nivå og oppleve mestring. Hun fikk en skikkelig dytt framover. Nå er hun mer bevisst på hva hun vil og ikke vil - er mer konstruktiv*". Den gjengse uttalelsen fra foreldrene når de skal beskrive hva barna synes om oppholdet er:

"Han er klart til å reise opp igjen i morgen."

"Hvis muligheten kom hadde hun pakket kofferten på dagen for å dra tilbake."

Noen av barna kjente hverandre fra før, og oppholdet styrker kontakten mellom dem. Andre kjente ikke hverandre, men de ble kjent i løpet av oppholdet og noen har fått nye venner gjennom oppholdet.

Alle foreldrene fortalte at det er positivt å komme til Beitostølen og se sitt barn i nye omgivelser. Mange fortalte at det var en sterk opplevelse å se hvordan barna trivdes og maktet ting foreldrene ikke hadde trodd de ville klare. Den gjengse oppfatningen fra den av foreldrene som hadde vært med under oppholdet er at hele familien burde vært der sammen, deltatt i hele eller deler av oppholdet og sett hva barnet eller ungdommen klarte. Én forelder mente at dette kunne være "*skilsmisseforebyggende*". Foreldrene pekte også på det positive ved å møte andre foreldre fra hjemkommunen som er i noenlunde samme situasjon som dem selv.

Fagfolk fortalte at deres opphold, det vil si de tre fagdagene på slutten av barnas opphold, på BHSS var utrolig lærerike og inspirerende. Oppholdet ga mulighet til å være sammen med, og bli kjent med, barna og ungdommene på en måte som hverdagen i kommunen ikke legger til rette for. De oppdaget at barna kunne klare mer enn de selv hadde trodd, tross sine funksjonsvansker. Samtidig fikk også barna anledning til å oppleve fagfolkene i en annen rolle enn de var vant til fra hjemkommunen. På BHSS var det personalet ved BHSS som satte dagsorden og som stilte krav,

mens fagfolkene fra kommunen var tilskuere og i en læringssituasjon. Den gjengse uttalelsen i den forbindelse var: *"På BHSS ser de mulighetene, mens vi er vant til å se begrensningene."*

3.2 Forbesøket og formøtet

3.2.1 Tilbakemelding fra foreldrene

Foreldrene har deltatt i formøtet sammen med sitt barn/ungdom. Foreldrene har vurdert Lokalmiljømodellen i forhold til sine egne behov og sin opplevelse av nytte for barnet. Alle mente at formøtet hadde vært meget viktig både for barna og foreldrene som skulle følge. Dette gjaldt særlig møtet som ble holdt i forkant av det første oppholdet. Formøtet ble holdt ca. én måned før oppholdet. Alle mente at dette var et greit tidspunkt. I én kommune var barna sammen med de voksne (foreldre og fagfolk) gjennom hele møtet. Enkelte foreldre mente at dette hemmet diskusjonen mellom de voksne en del. De mente at det er en del temaer og spørsmål om barnet som er vanskelig å stille til fagfolkene når barnet hører på. I de andre kommunene gikk barna til et eget rom etter en tid og spilte spill og så film om BHSS mens foreldrene og fagfolkene fikk informasjon og fikk snakket sammen. Dette ble sett på som en god løsning ved at foreldre og fagfolk kunne snakke sammen uten at barna opplevde at de snakket *"over hodet på dem"*.

a) Informasjon om Beitostølen

Informasjon om hva som skulle foregå på BHSS var uhyre viktig for alle, og ikke minst var måten informasjonen ble formidlet på viktig. De fikk se filmer om stedet, om aktiviteter barna/ungdommene skulle drive med og om personer de skulle møte. Dette gjorde barna trygge og virket motiverende på dem. Noen fortalte om barn som i utgangspunktet var negative til oppholdet (for eksempel fordi *"ingen andre i klassen skal"*), men som begynte å glede seg etter formøtet. Andre fortalte om barn som var redde for å prøve nye ting, og som ble tryggere av informasjonsvideoen og møtet med fagfolk fra BHSS. De barna som allerede gledet seg, ble enda mer forventningsfulle. Også foreldrene syntes det var en stor fordel å ha møtt noen fra BHSS på forhånd.

Noen foreldre ønsket seg likevel enda mer konkret informasjon om hva som skulle skje og om personalet de skulle møte. En mor fortalte at hennes datter følte seg lurt da hun måtte gå til lege på BHSS, for det hadde ingen sagt, og hun var redd for leger.

Flere foreldre nevnte at det burde vært informert mer om hvor travelt det kom til å bli for mor/far under oppholdet, særlig når barnet har store bevegelsesvansker. *"Vi fikk se alle mulighetene de hadde og meldte oss på nesten alt. Ingen fortalte oss at det er travelt og hektisk og at vi kanskje burde satse litt på pauser."* Dermed ble dagen et "kjør", mente de, med kle på og kle av og trille/kjøre til neste aktivitet, vente 45 minutter, og ny trilling. Alle foreldrene hadde hatt forventninger om å få et par timers sammenhengende tid for seg selv til å gå tur i det vakre terrenget, men det ble aldri anledning, og det ville de gjerne vært mer forberedt på.

b) Praktisk informasjon

Foreldrene var blitt fortalt hva de måtte ha med seg, og de hadde fått en utstyrliste, noe de satte pris på. De fleste nevnte at de hadde tatt med alt for mye. Det var også positivt at de fikk anledning til å spørre om praktiske ting på forhånd, for eksempel om det var eget tilpasset bad eller toalett til hvert rom eller om det var anledning til å få vasket klær under oppholdet.

Foreldrene etterlyste konkret informasjon om stønadsordninger fra NAV knyttet til oppholdet, særlig gjaldt dette informasjon om opplæringspenger, skyssgodtgjørelse, refusjonsordninger etc. De ønsket helst at informasjonen ble gitt i form av et skriv som de kunne gi videre til

arbeidsgiver. Noen foreldre hadde erfart at det lokale NAV-kontoret ikke kjente regelverket eller ikke ga dem riktig informasjon om hvilke regler som gjelder for refusjon av utgifter og dekning av tapt arbeidsfortjeneste. I og med at BHSS har slike opphold ofte, burde formidling av denne typen informasjon være rutine for dem, mente foreldrene. De mente at dette også ville lette arbeidet for BHSS, "for da kan vi ikke etterpå si at det har vi aldri hørt".

c) Møte hverandre - bli kjent

Foreldrene fortalte at det veldig viktig for barna og ungdommene å få anledning til å bli kjent med hverandre før oppholdet. Noen barn kjente hverandre litt på forhånd, andre kjente ingen. Formøtet ble en anledning til å bli litt kjent med alle og vite hvem de skulle dele tiden på BHSS med. Også der det var en viss aldersspredning i gruppen mente foreldrene at barna hadde stort utbytte både av å treffe hverandre før oppholdet, og av selve oppholdet. Flott var det også at de allerede før avreisen kjente to personer fra BHSS. Også foreldrene satte pris på å møte hverandre, bli litt kjent med de andre barna, hilse på noen fra personalet og få svar på sine mange spørsmål.

d) Skjemaene – GAS og CAPE

Foreldrene skiller ikke mellom de ulike skjemaene de har fylt ut.³ De fleste foreldrene syntes det var greit nok med skjemaene. Alle mente at skjemaene hjalp dem å se hvordan de som foreldre vurderte barnet sitt på forhånd, og så se hva barnet hadde oppnådd under oppholdet. Det ble dermed lettere for dem å få øye på hvordan barnet hadde utviklet seg på grunn av oppholdet. Men det var også noen som var misfornøyd med at kostbar tid både i formøtet og ettermøtet ble benyttet til å fylle ut skjemaet. Dette gjaldt CAPE-skjemaet. Foreldrene syntes skjemaet var omfattende og ofte for vanskelig til at barnet kunne fylle det ut uten hjelp fra foreldrene. En forelder sa at datteren hadde store problemer med å svare på grunn av sin funksjonsnedsettelse, og dermed ble situasjonen stressende. En annen sa at tiden ble så knapp at de skrev "Vet ikke" eller svarte "i hytt og pine" for å bli ferdig. Foreldrene hadde ønsket at skjemaet heller kunne fylles ut i fred og ro hjemme.

3.2.2 Tilbakemelding fra fagfolkene

For enkelte av fagfolkene lå forbesøket og formøtet mer enn ett år tilbake i tid, og de hadde i starten av intervjuet problemer med å huske detaljer. Men gjennom diskusjonen med kolleger husket de stadig mer. Når det gjaldt detaljer om *forbesøket*, altså hele besøket fra teamet fra BHSS i forbindelse med formøtet, var det mange som sa at de ikke visste hvem som hadde hatt slikt besøk, eller de husket ikke lenger. Fagfolkene vi har intervjuet har derfor hatt mest fokus på formøtet, og ikke så mye på resten av forbesøket.

I alle kommunene hadde fagfolkene en formening om at teamet fra BHSS hadde besøkt en eller flere skoler, men kun i to kommuner lyktes det å komme i kontakt med en lærer som hadde erfaring med besøk på skolen. I tillegg bidro en spesialpedagog i den ene kommunen med sine erfaringer. Ingen av lærerne hadde gjort noe spesielt for å bringe kunnskapen videre til sine kolleger. I de andre kommunene kunne ikke kontaktpersonene svare på hvem dette kunne være. Pedagogene har fått nyttig informasjon og veiledning fra teamet. Teamet har "gitt konkrete råd ut fra barnets hjemmemiljø". Det har vært nyttig at veiledningen har tatt utgangspunkt i lokale forhold og ressurser. Lærerne forteller at veiledningen har vært realistisk, med fokus på muligheter og ikke på barnets begrensninger. "De ser hvor lite ressurser kommunen har og

a) Planleggingen og forarbeidet

---

³ Rutinene knyttet til disse skjemaene er blitt forbedret, men i denne rapporten presenterer vi allikevel til de tilbakemeldingene som foreldre og fagfolk har gitt i intervjuene.

Planlegging og forarbeid dreier seg om to ting: å planlegge selve søkningen til BHSS og å planlegge selve forbesøket og formøtet.

Prosedyrer i kommunen med å søke opphold starter gjerne med at den eller de som er kontaktperson for et barn vurderer om en gruppe barn kan passe sammen til et opphold. Kontaktpersonen er gjerne kommunens fysioterapeut, eller også ergoterapeut, med spesielt ansvar for barn og unge. Deretter sonderer hun/han hvilke familier/foreldre som kan være aktuelle og interesserte i tilbud om opphold for sitt barn. Kontaktpersonen informerer deretter familien om BHSS og lokalmiljøtilbudet, og familien oppfordres til å søke.

Flere av fagfolkene fortalte at på dette stadiet kjenner mange av foreldrene ikke til BHSS, og motivasjonsarbeidet er derfor en del av oppgaven. Her kan det imidlertid oppstå en lei situasjon hvis BHSS - etter at kontaktpersonen har motivert foreldrene og sendt dem søknadspapirer - bestemmer at barnet eller ungdommen likevel ikke får plass. Det bør derfor allerede på et tidlig tidspunkt være avklart i diskusjonen mellom BHSS og de lokale fagfolkene at de foreldrene som blir kontaktet med tilbud om å søke opphold ved BHSS skal få plass for sitt barn når/dersom de søker. Det er viktig å ikke skape falske forventninger, og det skaper stor engstelse dersom BHSS signaliserer at de kan revurdere et initiativ fra kommunen til foreldrene om å søke plass evt. avslå søknader etter at de har søkt. *"Det kom også en beskjed fra BHSS at de ville ha en ny vurdering. Tenk om det hadde blitt avslag etter formøtet. De var jo elleville av glede!"*

I praksis er kontaktpersonen den som organiserer hele prosessen. Formelt sett skjer imidlertid innsøking via fastlege direkte til BHSS eller via Sentral enhet for rehabilitering i Helse Sør-Øst (SER), som så svarer tilbake til fastlegen og foreldrene. Dersom foreldrene ikke husker å informere kontaktpersonen, vet ikke denne hvem som har søkt og hvem som har fått plass. Dette har skapt forvirring i noen tilfeller fordi foreldre har henvendt seg til kontaktpersonen og etterlyst *"hva skjer"*, mens kontaktpersonen ikke har oppfattet at de har fått plass fordi ingen har gitt beskjed. Det er viktig for fagfolk at det er helt klart hvem som har fått plass når invitasjonene til formøtet sendes ut til foreldrene. BHSS bør informere foreldrene om at de selv må gi beskjed til kontaktpersonen, evt. foreldrene må gi BHSS fritak for taushetsplikten slik at de også kan sende melding om opptak direkte til kontaktpersonen.

Fagfolk som er kontaktpersoner erfarer at foreldrene vil henvende seg til kontaktpersonen hvis de lurer på noe i forbindelse med søknaden eller oppholdet. Imidlertid kjenner ikke alltid lokale fagpersoner eller arbeidsgivere regelverk og prosedyrer for søknader om refusjon osv. Det viser seg også at lokale NAV-kontor heller ikke alltid er oppdatert på dette. Lokale fagfolk ønsker at BHSS har en oppdatert sjekkliste over hva foreldrene skal/bør gjøre i forbindelse med søknaden, og at de informerer konkret om regelverket (NAV, spesialisthelsetjeneste osv.).

Samtlige fagfolk var opptatt av at formøtet var viktig. Enkelte kontaktpersoner syntes det har vært arbeidskrevende å organisere formøtet, mens andre ikke syntes dette. Dette ser ut til å avhenge av hvorvidt de har hatt slike oppgaver før. Den som organiserer formøtet har ikke nødvendigvis erfaring med å organisere slike møter, og trenger da *"en helt konkret sjekkliste på hva som skal være på plass: vi må finne en tid som passer og reservere møterom. Vi må finne ut om de skal få mat og drikke, og ordne med det og sende ut invitasjon osv."* Noen mente at teamet fra BHSS hadde en uklar agenda for møtet, slik at det ble vanskelig å fortelle foreldrene hvorfor de skulle ha dette møtet; hva som skulle skje i møtet og hva foreldrene kunne forvente av møtet.

b) Informasjon om Beitostølen

Samtlige fagfolk mente at det er i formøtet den viktige informasjonen blir gitt. Flere presiserte at *"informasjon til alle deltakerne må være veldig konkret og spesifikk"*, og *"mye mer konkret enn det BHSS legger opp til"*. Fagfolkene fortalte at bilder, video og personlig møte med fagfolkene

fra BHSS var spesielt viktig for barna, men også for foreldre og fagfolk. Formøtet virker motiverende og tryggende på barna, og i noen tilfeller også på foreldrene. De som ikke hadde vært med og sett video, mente at uten slik visuell framsyning får ikke barna et godt nok inntrykk av stedet og hva som skal skje der. Formøtet førte også til at de selv ble motivert til å delta for å se barna i uvante aktiviteter og omgivelser.

c) Praktisk informasjon

Enkelte fagfolk presiserte at den praktiske informasjonen nærmest ikke kunne være konkret nok. Flere nevnte også at det burde være *"noe mer skriftlig til foreldrene"*, for de hadde mye å tenke på under møtet. Noen nevnte at de hadde vært uforberedt på arbeidet knyttet til å bestemme dato for formøtet, finne egnet lokale, sende ut invitasjoner, ordne med mat og drikke osv. Det kan se ut til at slik praktisk informasjon ikke kan gies tydelig nok.

d) Møte hverandre - bli kjent

Det å bli kjent med hverandre ble sett på som særlig viktig for barna og foreldrene, ikke så viktig for fagpersonene. *"Vi kjenner dem jo godt fra før."* Mange nevnte at barna ble langt mer motiverte etter formøtet, noe som igjen virket motiverende på fagfolkene.

e) Skjemaene

Fagfolkene noe forhold til skjemaene.

3.3 Etterbesøket og ettermøtet

Etterbesøket, med ettermøtet, ble holdt 1½ - 2½ måned etter hjemkomst i alle de fire kommunene. Hensikten fra BHSS er at de lokale fagfolkene skal legge premissene for hvordan møtet skal organiseres og hva som skal tas opp. Besøket blir derfor i stor grad styrt av de tanker og behov fagfolkene har om hva BHSS kan eller skal bidra med.

3.3.1 Tilbakemelding fra foreldrene

Alle syntes tidspunktet for ettermøtet i forhold til oppholdet var helt greit.

Sett i forhold til formøtet var det noe mindre entusiasme når temaet *ettermøtet* ble brakt på banen i intervjuene. Foreldrene etterlyste en mer strukturert tematisk organisert av ettermøtet. Et par foreldre sa de trodde folk fra BHSS hadde hatt mer nytte av møtet enn de selv hadde, og de var usikre på om det lå et reelt behov fra foreldrene bak møtet. Samtidig var det også mange som sa at det var fint å møte alle deltakerne og fagfolkene fra BHSS igjen. De hadde vist hverandre bilder fra oppholdet og pratet sammen om felles opplevelser. Møtet bidro dessuten til bedre forståelse og kontakt mellom fagfolk i kommunen og foreldrene. Det at for eksempel idrettspedagogen fra BHSS hadde vært på skolen (før ettermøtet) og sett hvilket utstyr de hadde der, og hadde gitt råd om hvordan de kunne utnytte *"det lille de hadde"*, ble sett på som svært positivt. Ettermøtet ga også forståelse for hvor vanskelig det var å få kultur/fritidssektoren og frivillige organisasjoner på banen.

Selv om foreldrene ikke syntes at ettermøtet var like viktig som formøtet, var svaret som oftest at *"Det at Beitostølen faktisk kommer til kommunen, er kjempeviktig"*.

a) Møte hverandre - bli kjent

De fleste familiene (barna, ungdommene og foreldrene) har truffet hverandre flere ganger innen dette ettermøtet. Enkelte sa at samlingen nok var mer som en kontroll på at de fortsatt samarbeidet

om fellesopplegg for barna, og at det ikke var nødvendig med ettermøtet for å fortsette med de tingene de hadde startet opp. På den andre siden var det også enkelte som sa at det var bra at de hadde dette presset på seg for å vise at de arbeidet slik de hadde planlagt.

De aller fleste barna hadde gledet seg til ettermøtet. De viste hverandre bilder fra oppholdet og pratet sammen. Men møtet var ikke lagt opp etter noe "program" slik som formøtet, og det ble liksom ikke så mye ut av det. *'Plutselig var det slutt, liksom.'*

b) Treffe fagfolk

Nesten alle sa at de savnet engasjement fra frivillige organisasjoner og organiserte lag. Speideren, idrettslaget, kommunale fritidsklubber etc. burde deltatt på møtet. Ingen av disse kom til ettermøtet, selv om de var invitert. Når det gjaldt lærere fra barnas skoler, kom heller ikke disse selv om de var invitert, bortsett fra i to kommuner der det kom en spesialpedagog.

Foreldrene framhevet at det ikke er i skoletiden, men på fritiden at det er vanskelig å integrere og aktivisere barna. Det er dessuten ikke morsomt for et barn med funksjonsnedsettelse alltid å ha med en av foreldrene på aktiviteter sammen med andre barn, og behovet for støttekontakt og assistenter er stort. Foreldrene mente at en oppfordring fra BHSS direkte til de frivillige organisasjonene om å delta på for- og ettermøtet (og helst også på BHSS på fagdagene) kunne ha mer tyngde enn når oppfordringen kom fra kommunens egne folk.

c) Skjemaene

Mye av tiden i ettermøtet gikk med til å fylle ut skjemaet, og barna syntes stort sett at denne testen var uinteressant.⁴ En forelder antok at " *det er vel noe de har bruk for på Beitostølen?*" Men de fleste foreldre sa også at det var nyttig for dem å se hvor mye mer barnet klarte enn det de selv hadde forventet, og at skjemaet gjorde dette tydelig for dem.

Noen foreldre nevnte at de hadde ønsket seg litt oppfølging fra BHSS etter ettermøtet også, gjerne bare ved en telefon fra BHSS.

3.3.2 Ettermøtet – Tilbakemelding fra fagfolkene

Inntrykket fra intervjuene med fagfolk er at etterbesøket og ettermøtet er mindre viktig enn formøtet.

I et par kommuner har de hatt god erfaring med besøk på skolen, der besøket har handlet konkret om situasjonen til det enkelte barnet. I besøket viste idrettspedagogen hvordan de kunne bruke skolens "gamle" hjelpemidler på alternative måter, og gjøre kjente aktiviteter på nye måter (for eksempel "rumpevolleyball"), slik at læreren kunne sette i gang aktiviteter som inkluderte alle elevene i klassen. Én lærer mente at det kunne være vanskelig for fagfolkene på BHSS å gi konkrete råd og komme med konkrete eksempler på aktiviteter fordi skolene er så dårlig utstyrt sammenlignet med BHSS.

Mange ga uttrykk for at de ikke visste hvorvidt det hadde skjedd noe viktig på skolene eller andre steder under etterbesøket (i tilknytning til ettermøtet). Noen fagfolk ønsket at etterbesøket skulle være mer konkret læringsoverføring fra BHSS til dem selv. De ønsket å få vite " *hvordan fikk de det til, ikke bare at de fikk det til*". For eksempel var det ikke så interessant å se at et barn hadde

---

⁴ Både rutinene knyttet til utfyllingen og lengden på CAPE-skjemaet er endret i forhold til de erfaringene som kommer fram i disse intervjuene. CAPE-skjemaet kortere og foreldre kan fylle det ut hjemme og sende det i posten.

lært å sykles hvis de ikke samtidig kunne få lære hva BHSS hadde gjort rent konkret for å lære det spesielle barnet å sykle.

Generelt er erfaringene med ettermøtet at dette er mindre viktig for fagfolkene enn formøtet. Erfaringene og synspunktene er imidlertid varierende. Noen sier at ettermøtet ikke var så viktig fordi det allerede var etablert en god kontakt foreldrene imellom og mellom foreldre og de fagfolkene som jobber med barna. Andre ga uttrykk for at ettermøtet var for generelt orientert. Det var lite matnyttig for fagfolkene, og de fleste fagfolkene antok at ettermøtet kanskje var viktigst for BHSS og foreldrene i forbindelse med GAS-skjemaet.

Også når det gjaldt ettermøtet etterlyste fagfolkene en anledning til å diskutere det enkelte barnet med BHSS, og evt. sammen med foreldrene, uten at barnet og/eller andre foreldre er tilstede. De var opptatt av at diskusjoner der mange er samlet lett blir for generelle, og dermed blir læringsverdien for de lokale fagfolkene liten.

Fagdage på BHSS ble dermed viktigere for fagfolkene enn ettermøtet, fordi de der fikk se og lære i en annen sammenheng enn de var vant til. Flere mente at denne læringen kunne ha vært utvidet til å fortsette under ettermøtet, etter at fagfolkene hadde fått prøve ut i praksis noe av det de hadde sett på BHSS.

3.4 Hva var gjort i etterkant av oppholdet?

I alle kommunene hadde foreldrene klart å sette i gang en del felles aktiviteter som et resultat av oppholdet på BHSS, men alle hadde ikke klart å få til aktiviteter som varte over en viss tid. I en kommune hadde foreldrene satt i gang svømmegruppe, men noen mente at den nok ville ha kommet i gang uansett. Svømmegruppen var kommet i gang fordi en av foreldrene hadde tilgang til å leie svømmehallen. Det samme gjaldt en gruppe som hadde musikk og dans på programmet. Denne aktiviteten var koblet til et tilbud rettet mot barn med funksjonsnedsettelse som ble drevet av andre frivillige i kommunen. I en annen kommune startet de en klatregruppe som et resultat av oppholdet på BHSS. Klatregruppen opphørte imidlertid etter en tid. I en annen kommune møtes deltakerne fra oppholdet på BHSS en gang i måneden. De er blitt en sammensveiset gjeng, og foreldrene hadde klart å utvide gruppen til å få med andre barn med funksjonsnedsettelse. De fleste møtene er sosialt samvær, men de drar også på tur og har svømming av og til. I en kommune hadde de kontakt med idrettslinja ved en videregående skole. Der var det elever som hadde idrett for funksjonshemmede som valgfag og derfor tok med barna på ulike aktiviteter. Denne aktiviteten var imidlertid avhengig av at det hvert år var elever som valgte dette faget.

I en kommune laget et par jenter en venninnegruppe, noe foreldrene også satte stor pris på. Dette klarte de fordi assistentene på skolene var velvillige og anstrengte seg litt ekstra for å hjelpe til med organiseringen av møtene. De byttet på å kjøre jentene til hverandres skoler slik at de kunne treffes. Jentene møttes i begynnelsen ofte, men etter hvert litt sjeldnere. De var imidlertid blitt gode venninner, og nå ble de *"i alle fall invitert i fødselsdagsselskap!"*

Internett, for eksempel Facebook, er et medium som noen av barna og ungdommene bruker for å holde kontakten. BHSS bør vurdere om det er mulig å legge til rette for kontakt mellom brukere – og mellom brukere og BHSS - ved å opprette en interaktiv internettside.

De fleste foreldrene kom stadig tilbake til behovet for å få med *"folk fra fritidslivet"*. Hvis disse var med - gjerne også på Beitostølen - ville kanskje også disse se mulighetene og evnene hos disse barna og ungdommene, og ikke bare begrensningene. Slik situasjonen er i kommunene i dag, er det bare noen få tilbud som er tilgjengelig for barna og ungdommene. Foreldrene var opptatt av at

det dermed alt for lett blir en tendens til å tvinge barna inn i den aktiviteten som måtte finnes, men som kanskje verken var første- eller andrevalget til barnet.

Et annet problem var at aktivitetene som ble satt i gang så godt som alltid er drevet av foreldrene. Dette sliter ut foreldrene, og det er ikke alle foreldre som har overskudd eller er flinke til å drive et tiltak over lang tid.

I etterkant av oppholdet hadde fagfolk i et par kommuner laget en brosjyre over aktuelle tilbud i kommunen. Disse ble distribuert til alle foreldre til barn og unge med funksjonsnedsettelse i kommunen. Brosjyren hadde informasjon om tilbudet, kontaktnavn, adresser og E-postadresser. I en kommune hadde foreldregruppen opprettet et nettverk via e-postadresser som korresponderer med foreldrekontakten i kommunen.

3.5 utfordringer som ligger i kommunene

De lokale fagfolkene er smertelig klar over at den største utfordringen for å få størst utbytte av Lokalmiljømodellen ligger i kommunen, og ikke i BHSS. Det er avgjørende at samarbeidet rundt oppholdet og prioriteringen av tiltak knyttet til barnas/ungdommens hverdag etterpå, er forankret i kommunens ledelse i tillegg til de fagfolkene som har kontakt med barna/ungdommene. Tilbudet fra BHSS er unikt. Det gir barna et stort løft som de ellers ikke ville fått, og det stimulerer foreldrene. Tilbudet kan også fungere som læringsarena for de lokale fagfolkene ved at de deltar i deler av oppholdet, samt i planleggingen og oppfølgingen. Et opphold på BHSS burde også kunne være en opplæringsarena for assistenter og støttekontakter som er i kontakt med de aktuelle barna/ungdommene.

Oppfølgingen etterpå avhenger av de kommunale etaters vilje til å prioritere denne gruppen. Ett eksempel er skolene. De fleste av barna og ungdommene går på ulike skoler i sin kommune. De er det fagfolkene kaller "satellitbarn". Dermed risikerer den ene eleven ved en skole å stille svakt når det kommer til økonomiske prioriteringer ved skolen dersom eleven ikke oppfattes å være en del av en gruppe av elever. I økonomisk vanskelig tider kan rektorer/skoleetaten argumentere med at BHSS er spesialisthelsetjeneste og ikke et pedagogisk tilbud, og at det dermed ikke skal settes av ressurser til at for eksempel assistenter kan være med på opphold på BHSS, og det eksisterer liten innsikt i at oppholdet har en pedagogisk verdi. Forankringen i kommunens ledelse når det gjelder å prioritere ressurser for å følge opp barnas og ungdommens opphold på BHSS er ulik. Noen kontaktpersoner forteller at dette er akseptert og prioritert fra kommunens øverste ledelse, og dette gjør det lettere å planlegge på tvers av etater. Andre har ikke en overordnet prioritering å støtte seg til. Det hele ser ut til å være veldig avhengig av den enkelte fagpersonens interesse og engasjement, og i mange tilfeller vilje til å bruke av sin fritid. I alle de fire kommunene er det heldigvis mange engasjerte og fantasifulle fagfolk som utnytter de ressursene de har så godt som mulig.

Å forankre et opphold på BHSS i individuell plan kunne være en måte å synliggjøre et overordnet ansvar på. Selv om BHSS forvaltningsmessig sett er en spesialisthelsetjeneste, vil tilbudet i praksis være mye mer omfattende enn dette, og burde være et ledd i både habiliteringsplaner og opplæringsplaner.

I alle kommunene har det vært vanskelig å få lærere til å komme til møtene. Det ble også nevnt at for- og ettermøter burde holdes på den enkelte skole - "Folk krysser ikke grenser til naboskolen."

Enda vanskeligere var det å engasjere de ordinære fritidsaktivitetene slik at de kunne bli interessert og lage inkluderende tilbud. De fleste tilbudene i kommunene – og mange kommuner

har tilbud – er spesielle tilbud for barn og unge med spesielle behov, mens barna og foreldrene ønsket seg integrerte tilbud i de ordinære fritidsorganisasjonene, enten dette gjaldt idrett, speideren, musikk, dans eller andre sosiale aktiviteter.

3.6 Forslag og ønsker

Ikke alle barn har mulighet for å ha med en forelder i de tre ukene oppholdet varer. Der skolene ikke prioriterte å sende med assistent til BHSS, ble dette sett på som en alvorlig hindring for å få til et godt tilbud. Noen framhevet at et opphold på BHSS for assistentene ville være en anledning til læring, både om det enkelte barnets eller ungdommens situasjon og om funksjonshemmedes situasjon og muligheter generelt. I tillegg var noen fagfolk opptatt av at det kunne være en fordel for enkelte barn å være på BHSS kun sammen med en assistent. Noen fagfolk foreslo at det burde komme et forslag fra BHSS om at deler av grunnstønaden (grunnbeløpet) som barnet/familien får på grunn av funksjonshemming burde benyttes til slike formål.

Det ble også nevnt at det er et stort behov for slike opphold for barn med andre diagnoser, som for eksempel barn med sammensatte funksjonsnedsettelse, barn med ulike former for atferdsvansker, autisme eller ADHD. Fagfolk i alle kommunene var opptatt av at BHSS burde tenke mer på utfordringer knyttet til funksjon enn på diagnose når de satte sammen grupper til opphold.

Flere foreldre var opptatt av at hele familien burde få komme på opphold - i alle fall noen dager - og bo sammen med barna, delta og *"se deres lykke!"* Et tilbud a la Frambus familiekurs ble etterlyst.

"Det å oppleve at barnet ditt lærer å sykle, er så stort at det må deles med ektefellen. Og søsken – og de får et kick når de ser at deres søster/bror kan stå i slalåmbakken. Det kan godt være sånn at man betaler det selv da."

De fleste foreldrene ønsket at barna måtte få mer enn to opphold. De syntes det var trist å tenke på at barna ikke lenger kunne glede seg til et nytt opphold når to deilige opphold var over.

4 KONKLUSJON

Disse intervjuene har i alt vesentlig støttet de utsagnene som er beskrevet i notatet⁵ fra Beitostølen. Både foreldre og fagfolk forteller at et tre ukers opphold på BHSS etter Lokalmiljømodellen er en stor opplevelse for barna og ungdommene. Gjennom oppholdet lærer de fysiske og sosiale ferdigheter, de blir modigere og de har store muligheter for å finne venner som de kan ha kontakt med siden. Det er viktig både med et opphold i vintersesongen og et på barmark.

For å få så godt utbytte av selve oppholdet som mulig, er både *forbesøket*, med veiledning på skolene,⁶ og *formøtet*, som samler mange, av vesentlig betydning. Formøtene har vært godt organisert og har gitt stort utbytte, spesielt i form av motivasjon og trygghet for barna. Formøtet har også vært nyttig for foreldre og fagfolk (først og fremst fysioterapeut og ergoterapeut). Enkelte foreldre ønsket seg enda mer detaljerte opplysninger om BHSS og menneskene de skulle møte og om hva som ble forventet av dem som ledsagere. Noen foreldre ønsket skriftlig

⁵ Beitostølen 12.02.09: Vedr. Lokalmiljømodellen (LMM) - barn

⁶ Vi må ta et forbehold om at vi kun har intervjuet to lærere og en spesialpedagog

informasjon om rettigheter og støtteordninger, og med skriv som de kunne dele ut til arbeidsgiver og andre aktuelle.

De fleste gjorde det klart at formøtet i forbindelse med det første oppholdet var aller viktigst. Men også formøtet i forbindelse med opphold nummer to var viktig for å møtes, bli kjent og få justert forventningene. Dette gjaldt særlig barna og foreldrene, men til en viss grad også fagfolk.

Samtlige fagfolk var opptatt av de store læringsmulighetene for dem selv i å delta sammen med barna og ungdommene mot slutten av oppholdet. De var også opptatt av at kommunene burde legge til rette for at slik deltagelse, gjerne under deler av oppholdet, burde inngå som en opplæringsarena for flere av dem som er i kontakt med barna/ungdommene, for eksempel assistenter og støttekontakter.

Også *ettermøtet* har for de fleste fungert bra. Her var det imidlertid en del kommentarer på at møtet var for lite strukturert. Både foreldre og fagfolk ønsket å vite mer konkret hva møtet skulle dreie seg om, og de ønsket et mer fastsatt program. Flere nevnte behovet for at foreldre og fagfolk skulle kunne snakke om barnet med folkene fra BHSS uten at barnet var tilstede.

I alle kommunene har det kommet i stand en del aktiviteter i etterkant. Disse var imidlertid i stor grad avhengig av aktive og engasjerte foreldre, men når slike fantes, var dette vellykket. Aktivitetene hadde ofte et sosialt preg i tillegg til den fysiske aktiviteten de drev. Vennskap var også opprettet og ble vedlikeholdt. Her har Facebook spilt en rolle for enkelte av barna og ungdommene.

Hovedmålsettingen ved Lokalmiljømodellen er å ”*øke kvaliteten på brukertilbudet gjennom bedret kontakt med og oppfølging av brukerne og fagmiljøet rundt brukerne i lokalmiljøet*”. Denne hovedmålsettingen må kunne sies å være nådd. De ulike delmål er på samme måte stort sett oppnådd.

Det eneste punktet som ikke ser ut til å ha hatt fullt gjennomslag, er punktet *Kontakt med flere aktuelle profesjoner i det lokale fagmiljøet*. Det var vanskelig å få for eksempel lærere og folk fra fritidssektoren og frivillig sektor til å delta på møtene. Samtlige informanter ønsket at det ordinære tjenestetilbudet skulle bli utvidet slik at barn og unge med funksjonsnedsettelse kunne delta integrert. Enkelte var inne på at fagpersoner på BHSS kanskje kunne kan større gjennomslagskraft enn kommunens egne, og kunne påvirke de frivillige organisasjonene.

Avslutningsvis må vi kunne slå fast at LMM ved BHSS er en meget vellykket organisering av et strålende opphold for barn med motoriske vansker. Modellen har mange positive sider og bør videreutvikles. Særlig er det utfordringer i å gjøre *ettermøtet* like vellykket og viktig som *formøtet*, og det er utfordringer i å bidra til at andre sektorer i kommunen enn de som vanligvis jobber med barn og unge med funksjonsnedsettelse involveres.

